

การพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี Local development in Pathum Thani Province

ธนภัท คุณสมบัติ¹ ภมร ขันระหัด² ธนิศร ยืนยง³

Thanapat Kunsombut¹ Phamorn Khanthahat² Tanisorn Yeunyong²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี (2) เพื่อวิเคราะห์ทุนทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี และ (3) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี เป็นวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างเชิงปริมาณและคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 คน กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 20 คน เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า

1. การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านสร้างสรรค์ชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้ ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัว ด้านเสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล และด้านเสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง ตามลำดับ

2. ทุนทางสังคมในด้านทุนมนุษย์และทุนภูมิปัญญาและวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการบริหารจัดการด้านประสิทธิผลส่งต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Student of Doctor of Public Administration, Faculty of Political Science Pathum Thani University.

² รองศาสตราจารย์ ดร., มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Assoc.Prof. Dr, Faculty of Political Science Pathum Thani University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Assistant Professor Dr. , Faculty of Political Science Pathum Thani

3. แนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ มีสมรรถนะสูง เพื่อนำไปพัฒนาองค์กรและท้องถิ่นโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ และขับเคลื่อนนโยบายของ ภาครัฐในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

คำสำคัญ : ทูทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน การบริหารจัดการ การพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

The research purposes were (1) to study the local development levels in Pathum Thani Province; (2) to analyze social capital, public participation, and management affecting the local development in Pathum Thani Province; and (3) to propose the guidelines for the local development in Pathum Thani Province. This was the quantitative and qualitative research. The population was the people aged 18 years and over, named in the household registration in Pathum Thani Province. The quantitative sample group was the 400 people, the research instrument was the questionnaire; the qualitative sample group was the 20 people, the research instrument was the in-depth interview form. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, multiple regression analysis, and correlation analysis.

The research findings were:

1. the local development levels in Pathum Thani Province found the overall was at high level; the descending mean were the aspect of creating communities to be self-reliant, the aspect of promoting the grassroots economy to expand, the aspect of building community capital for efficiency and good governance, and the aspect of building high-performance organizations, respectively;

2. The social capital in the aspect of human capital and capital of intellectual and cultural versus the people's participation in decision-making and participation in receiving benefits and effectiveness management affecting the local development in Pathum Thani Province at statistical significance level .05.

3. The guidelines for the local development in Pathum Thani Province: should encouraging relevant people to have high performance in order to develop

organizations and localities by aiming for results, and to drive government policies for further local development.

Keywords: Social Capital, Public Participation, Management, Local Development

บทนำ

ทุนทางสังคม (Social Capital) หมายถึง รูปแบบของการจัดองค์การที่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับความเชื่อใจ (Trust) บรรทัดฐาน (Norm) และเครือข่าย (Network) ที่จะเข้าไปมีบทบาทร่วมกันในการสร้างผลประโยชน์แก่กันและกันหรือการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันภายในสังคม ตลอดจนกลุ่มเครือข่ายภายนอกสังคมของตนเองที่มีความสัมพันธ์บางประการร่วมกันรวมถึงการมีจุดมุ่งหมายอันเดียวกันอีกด้วย ทั้งนี้ ทุนทางสังคมมิได้จำกัดความไว้แต่เพียงการให้ความช่วยเหลือกันผ่านกลุ่มบุคคลเพียงเท่านั้นแต่รวมถึงการเป็นสถาบันอีกด้วย เพราะความสัมพันธ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดสถาบัน (Institution) นั้นเกิดจากการมีจุดมุ่งหมายเดียวกันที่ต้องใช้ความร่วมมือระหว่างสมาชิกด้วยกันในสังคมให้สามารถขับเคลื่อนทั้งจุดมุ่งหมายและความสัมพันธ์ต่าง ๆ ร่วมกันได้ (Putnam, Robert D, 1993) ทั้งทุนทางสังคมยังหมายถึง กลุ่มก้อนของสังคม การมีการศึกษาที่ดี การมีความซื่อสัตย์ มีวัฒนธรรม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการเป็นระบบราชการและการเมืองที่ดี (Wasee.P, 1999) ตลอดจนคุณค่าและความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในรากฐานการดำรงชีวิต โครงสร้างของสังคม โดยเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันภายในสังคมเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ (Narayan, D. and Pritchett, L.,1999) ทุนทางสังคมมีความสำคัญในด้านผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจและสังคมที่จะต้องมีการพิจารณาอย่างระมัดระวัง เนื่องจากการประเมินถึงผลกระทบในรูปของตัวแบบมักจะมีผลคลุมเครือได้ อีกทั้งยังไม่มีเครื่องมือประเมินที่ดีพอ ดังนั้นจึงทำให้การวัดผลประโยชน์จากทุนทางสังคมจึงขาดความชัดเจนที่มักเกิดจากสองสาเหตุ คือ ทุนทางสังคมที่ยังไม่ชัดเจนและความผิดพลาดจากการเลือกใช้เครื่องมือในการประเมิน (Aldridge, Stephen, David Halpern, and Sarah Fitzpatrick, 2002)

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้ไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการดำเนินงานของภาครัฐ (Implementation) เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์กร การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน ฯลฯ นอกจากนี้เอง ยังส่งเสริมให้การตัดสินใจของประชาชนเกี่ยวข้องกับการกำหนดผลประโยชน์ที่จะได้รับ (Benefit) และการประเมินผล การปฏิบัติงาน (Evaluation) อีกด้วย (Schiffman; & Kanuk, 2000) การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยทั่วไปว่ากระบวนการที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนั้นมิใช่เพียงการตัดสินใจเพียงอย่างเดียว หากแต่เกิดขึ้นควบคู่กับกระบวนการอื่น ๆ ทั้งการดำเนินการรับผลประโยชน์จากการปฏิบัติงาน การร่วม

ประเมินผล อันกระบวนการที่เกิดขึ้นเหล่านี้สามารถสะท้อนกลับไปเพื่อเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจครั้งถัดไปอีกด้วย (Cohen and Uphoff , 1980)

การพัฒนาท้องถิ่นนับว่าเป็นการดำเนินงานปรับปรุงสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่น สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนซึ่งเป็นกระบวนการที่อาศัยความร่วมมือระหว่างกันของประชาชนในท้องถิ่นพร้อมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการช่วยเหลือตนเองของประชาชนในท้องถิ่น (Dunham, 1958) โดยมีการกำหนดเป้าหมายและวิธีดำเนินการที่ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชน การเปลี่ยนแปลงด้านสถาบัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และการเมือง เป็นต้น (Streeten,1972) ซึ่งการพัฒนาชุมชนนับการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ที่มีแบบแผนการปฏิบัติงานอย่างมีโครงสร้าง มีการกำหนดเป้าหมายที่แน่นอน การปฏิบัติงานสามารถเป็นการร่วมมือกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อการยกระดับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน (Sonwa, 2018)

ทรัพยากรมนุษย์ คือ ตัวการที่จะนำโครงการหรือกิจกรรมนั้นไปสู่ความสำเร็จจากการมีส่วนร่วมของประชาชน การรวมพลังของประชาชนร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจากการร่วมกันวางแผน การปฏิบัติงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการร่วมรับผิดชอบต่อการตัดสินใจร่วมกัน (จินตนา สุจจานนท์, 2554) และการพัฒนาชุมชนที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้ 1) การพัฒนาชุมชนจะต้องสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในภาพรวม การดำเนินโครงการหนึ่ง ๆ จะต้องสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้หลากหลายด้าน 2) การพัฒนาชุมชนจะต้องดำเนินการในลักษณะตามเจตคติของประชาชนในชุมชนเอง ตลอดจนเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเต็มที่ตั้งแต่การริเริ่มโครงการกระทั่งสิ้นสุดโครงการ 3) การพัฒนาชุมชนจะต้องมีการแสวงหาผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพเพียงพอในการเป็นตัวแทนสร้างสรรค์และรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แก่ประชาชนและท้องถิ่น เป็นผู้ที่มีความสามารถตามลักษณะของโครงการพัฒนา เป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยรวม และมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง 4) การพัฒนาชุมชนจะต้องส่งเสริมการให้บริการที่สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของประชาชน มีการจัดระบบแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ คล่องตัว ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ และมีประสิทธิภาพ 5) การพัฒนาชุมชนจะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งในระดับท้องถิ่น กระทั่งระดับนานาชาติ มีการวางแผนการพัฒนาความเจริญที่สอดคล้องกับสภาวะความเป็นปัจจุบันของท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถแก้ไขสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้ตามการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและมีประสิทธิภาพ (Sapauppatam, 2015)

การพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชน ทั้งปัญหาด้านสาธารณูปโภค คุณภาพชีวิต ด้าน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีปัญหาการใช้อย่างสิ้นเปลืองและเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2561-2565) และในการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนที่ผ่านมา ได้มีการเปิดโอกาสให้กับประชาชนสร้างกิจกรรมกลุ่มอภิปรายระดมความคิดวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชน และสรุปผลการระดมความคิดวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผน การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดปทุมธานี ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และการพัฒนาโดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการเข้าร่วมการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน เนื่องจากลักษณะการดำเนินงาน หรือผลลัพธ์ที่จะได้จากโครงการจะมีผลกระทบ หรือส่งผลโดยตรงต่อประชาชนและมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานีต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจวิจัยเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดปทุมธานีอย่างยั่งยืน ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

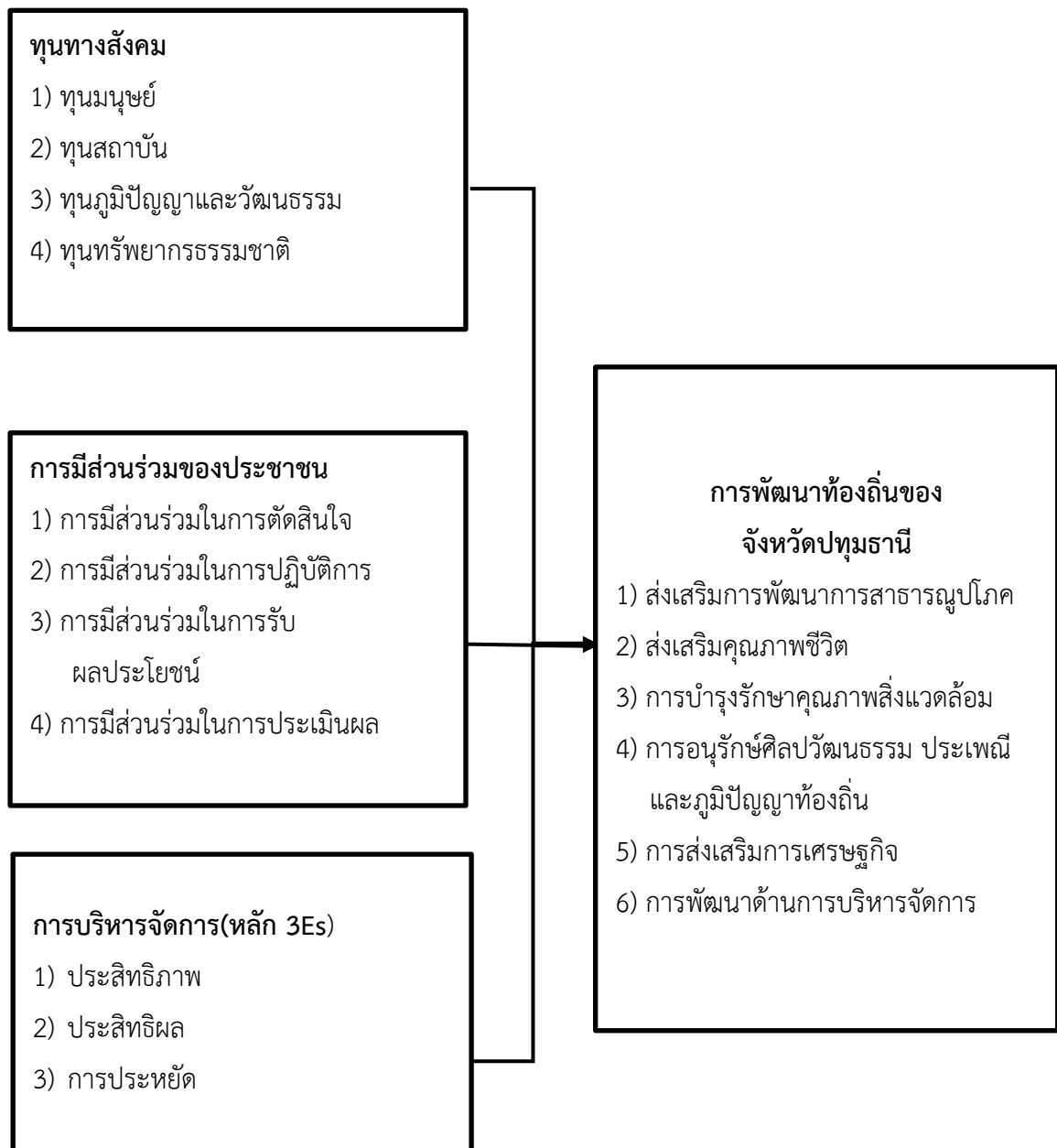
1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อวิเคราะห์ทุนทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

สมมติฐานการวิจัย

1. ทุนทางสังคมส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี
3. การบริหารจัดการส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี ทุนทางสังคม ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2557) การมีส่วนร่วมของประชาชนของ Cohen and Uphoff (1980) การบริหารจัดการ (Campbell and Others, 1976) และการพัฒนาท้องถิ่น ตามแผนการพัฒนา พ.ศ. 2561-2565 (องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี, 2560) จึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1,190,060 คน เป็นชาย จำนวน 563,851 คน หญิง จำนวน 626,209 คน (สำนักบริหารงานทะเบียน.

ออนไลน์) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับทุนทางสังคม ประกอบด้วย 1) ทุนมนุษย์ 2) ทุนสถาบัน 3) ทุนภูมิปัญญาและวัฒนธรรม 4) ทุนทรัพยากรธรรมชาติ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการ (หลัก 3Es) ประกอบด้วย 1) ประสิทธิภาพ 2) ประสิทธิผล 3) การประหยัด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมการพัฒนาการสาธารณสุขปโค 2) ส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3) การบำรุงรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม 4) การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) การส่งเสริมการเศรษฐกิจ 6) การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ

ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามทั้งหมด โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ค่าอัลฟา (Alpha Coefficient) ของ (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยพิจารณาจากตัวแปรอิสระและน้ำหนักของแต่ละตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม โดยใช้สมการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลภาคสนามและการถอดเทปซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยวิธีจัดระบบข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างสรุป ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย ซึ่งได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการจดบันทึก ซึ่งทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่น 2 คน และประชาชนทั่วไป 18 คน

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการศึกษา ค้นคว้าข้อมูล ผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับทุนทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน การบริหารจัดการและการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำมาประกอบการวิจัย

2. ผู้วิจัยเริ่มกำหนดขอบเขตของแบบสอบถามจากข้อมูลที่ได้ศึกษา และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

3. เมื่อเสร็จการออกแบบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวนี้ไปเสนอแก่อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถาม

4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการหลังจากได้สร้างเครื่องมือแบบสอบถามขึ้นมา โดยนำแบบสอบถามไปตรวจสอบว่า เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนั้นแบบสอบถามจะสามารถวัดในส่วนของเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการวัดได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งกระบวนการตรวจสอบนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่า IOC (index of item objective congruence) ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.942

2. การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ภายหลังจากที่นำเครื่องมือแบบสอบถามไปผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มตัวอย่างประชาชนในจังหวัดนนทบุรี เพื่อหาค่าความเที่ยง จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91 และจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิกระจายสู่กลุ่มตัวอย่างโดยเก็บด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสมบูรณ์จนครบทั้งหมด 400 ชุด

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง รวมไปถึงการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และพบว่า แบบสอบถามที่ได้กลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างนั้นมีความสมบูรณ์ และครบถ้วน

4. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ในโปรแกรมสำเร็จรูปและประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากแบบสอบถามที่เก็บได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มาทำการวิเคราะห์ตามหลักการเชิงเนื้อหาและเหตุผลทางวิชาการ โดยทำการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ตามข้อเท็จจริงของกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยพิจารณาจากตัวแปรอิสระและน้ำหนักของแต่ละตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม โดยใช้สมการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยทั่วไปนิยมใช้สัญลักษณ์ (r) แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มการบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หากค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ +1 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์สูง ในขณะที่ค่าเข้าใกล้ 0 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ต่ำ

ผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อระดับการพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดปทุมธานีอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.88$) ด้านการบำรุงรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.67$) ด้านส่งเสริมการพัฒนาการสาธิตอุปโภค ($\bar{X} = 3.59$) ด้านการส่งเสริมการเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.49$) และด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.17$) ตามลำดับ

2.การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของทุนทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า

2.1 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อระดับทุนทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านทุนสถาบัน ($\bar{X} = 3.70$) รองลงมา ได้แก่ ด้านทุนภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.67$) ด้านทุนมนุษย์ ($\bar{X} = 3.57$) และ ด้านทุนทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.31$) ตามลำดับ

2.2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมี

ส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.83$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.70$) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.54$) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.38$) ตามลำดับ

2.3 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อระดับการบริหารจัดการ (หลัก 3Es) ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการประหยัด ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมา ได้แก่ ด้านประสิทธิผล ($\bar{X} = 3.45$) และด้านประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.00$) ตามลำดับ

4. ผลการทดสอบสมมติฐานของทุนทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน และการบริหารจัดการ ด้านทุนมนุษย์ (X_1) ด้านทุนภูมิปัญญาและวัฒนธรรม (X_3) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_5) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_7) และด้านประสิทธิผล (X_{10}) ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	3.612	0.238		15.195	0.000
ทุนมนุษย์	0.021	0.018	0.059	1.146	0.023*
ทุนสถาบัน	0.005	0.024	0.011	0.225	0.822
ทุนภูมิปัญญาและวัฒนธรรม	0.082	0.021	0.146	1.897	0.034*
ทุนทรัพยากรธรรมชาติ	0.018	0.021	0.044	0.850	0.396
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	0.065	0.023	0.134	1.661	0.009*
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	0.008	0.023	0.019	0.370	0.711
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	0.095	0.022	0.157	2.125	0.001*
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	0.003	0.022	0.108	0.149	0.881
ประสิทธิภาพ	0.004	0.021	0.009	0.175	0.861
ประสิทธิผล	0.045	0.023	0.103	1.990	0.047*
การประหยัด	0.013	0.021	0.032	0.620	0.536

R = 0.144 R Square = 0.021 Adjuster R Square = .037
 Std. Error of the Estimate = 0.20445 F = 0.746 Sig = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน และการบริหารจัดการ ด้านทุนมนุษย์ (X_1) ด้านทุนภูมิปัญญาและวัฒนธรรม(X_3) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ(X_5) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_7) และด้านประสิทธิผล(X_{10}) ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และขนาดตอบสนองเท่ากับ 0.157 กล่าวคือ เมื่อทุนทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน และการบริหารจัดการ เพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี เพิ่มขึ้น 0.157 หน่วย

4. แนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีสมรรถนะสูง เพื่อนำไปพัฒนาองค์กรและท้องถิ่นโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ แลขับเคลื่อนนโยบายของภาครัฐในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

5. องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี แสดงดังรูปที่ 2 พบว่า

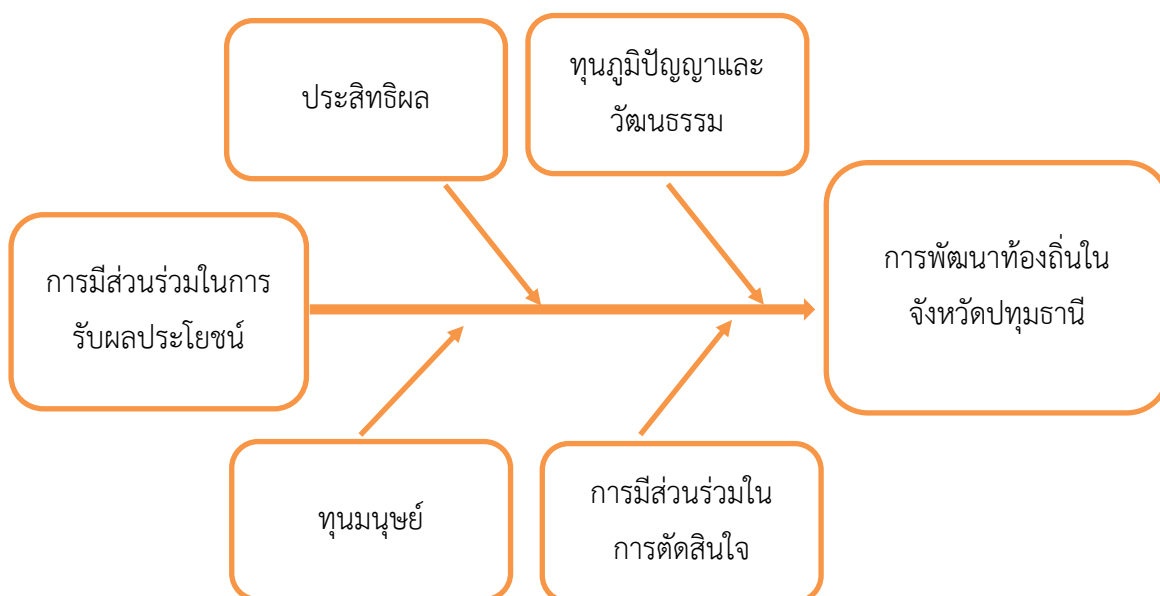
5.1 ทุนมนุษย์ การส่งเสริมการพัฒนาทักษะความสามารถของประชาชนอยู่เสมอ เพื่อให้มีศักยภาพต่อการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วม การรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งเดียวกันในชุมชน การถ่ายทอดความรู้ของผู้นำชุมชนไปยังประชาชน ฯลฯ

5.2 ทุนภูมิปัญญาและวัฒนธรรม การส่งเสริมการเผยแพร่อัตลักษณ์ของวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านกิจกรรม โดยหน่วยงานหรือผู้นำชุมชนอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงต่อการเข้าร่วมกิจกรรมวัฒนธรรมทางชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้และตระหนักต่อวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นตนเองร่วมกัน

5.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รูปแบบการพัฒนาชุมชนได้เกิดการส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจอย่างเป็นอิสระให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้มีบทบาทต่อทิศทางการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเอง ทำให้ประชาชนได้มีทักษะการตัดสินใจที่ดีขึ้น ส่งผลประสพการณ์ซึ่งสำคัญต่อคุณภาพชีวิตตนเองและชุมชน และยังช่วยให้การดำเนินงานแต่ละครั้งของเจ้าหน้าที่มีความคุ้มค่าขึ้น

5.4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การผลักดันต่อการมีส่วนร่วมซึ่งทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรม ได้มีส่วนร่วมกำหนดทิศทางการตามความคาดหวังของชุมชน ได้พัฒนาทักษะการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ช่วยป้องกันการประพฤติมิชอบ และตรวจสอบการดำเนินงานด้วย

5.5 ประสิทธิภาพ การส่งเสริมการตรวจสอบข้อมูล การรายงานผลความต่อเนื่องของการดำเนินงานเพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กร การมีบทบาทต่อการตัดสินใจที่จะนำทิศทางการพัฒนาอย่างสอดคล้องกับทักษะประชาชนและความต้องการของประชาชน

ภาพที่ 2 แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี

อภิปรายผล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยผสานวิธี อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ทูทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านทุนสถาบัน รองลงมา ได้แก่ ด้านทุนภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ด้านทุนมนุษย์ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านทุนทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี จันทรสัง และคณะ (2559) การพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปการพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง พบว่า โดยรวมอยู่ระดับมาก โดยที่ด้านภูมิคุ้มกันให้ชุมชนของการพัฒนาทุนทางสังคมที่อยู่ในระดับสูงที่สุดนั้นเนื่องจาก ผู้นำทางสังคมมีบทบาทสำคัญที่สุดในการดำเนินการทุนทางสังคมทุกกิจกรรมทางสาธารณะและกระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนมีจิตสำนึกในการพึ่งพาตนเองร่วมคิดร่วมตัดสินใจร่วมทำและร่วมรับผิดชอบในชุมชนของตนเอง ส่วนด้านระบบการเรียนรู้ของชุมชนที่อยู่ในระดับต่ำสุดนั้นเนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนยังขาด ความรู้ที่จะอบรมสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนได้อย่างเหมาะสม 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทุนทางสังคมที่สร้างชุมชนเข้มแข็ง ภาพรวมตัวแปรส่วนใหญ่อยู่ระดับมาก 3) แนวทางการปรับปรุงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งสรุปจากข้อค้นพบประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการที่สำคัญคือ 1) การดำเนินงานต้องเป็นไปในลักษณะแบบองค์รวมโดยมีเป้าหมายหลักคือการเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ 2) การดำเนินงานมีลักษณะการสร้างเครือข่ายต้อง

สร้างและพัฒนาเครือข่ายของสมาชิกให้เกิดขึ้นภายในชุมชน 3) ทุกกระบวนการควรมีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการพัฒนาชุมชนในทุกขั้นตอน 4) กระบวนการสร้างการเรียนรู้ควรมีการศึกษาดูงานชุมชนที่เป็นต้นแบบและมีการพัฒนาแบบพึ่งพาตนเองอย่างเข้มแข็ง 5) การพัฒนาชุมชนควรมีคณะกรรมการบริหารหรือผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ในการมุ่งพัฒนาชุมชนอย่างบูรณาการ และ 6) ชุมชนควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกที่มีส่วนช่วย ตั้งแต่ขั้นก่อตั้งและการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรินทร์ อินทพรหม (2557) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ทั้งในระดับองค์กร ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้มากที่สุด เนื่องจากเป็นองค์กรปกครองที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางให้ประชาชนมีอำนาจในการปกครองตนเอง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนรัฐบาลของท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุด รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาผ่านท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารและพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด ด้วยการแสดงความคิดเห็น การเสนอแนะหรือการเสนอความต้องการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในรูปของการใช้สิทธิ์เลือกทางเลือกเพื่อให้เป็นฉันทามติ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลให้การดำเนินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านกระบวนการนโยบายสาธารณะที่สำคัญ 3 ส่วนหลัก คือ 1) การมีส่วนร่วมในการผลักดันนโยบาย 2) การติดตามและประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ 3) การสะท้อนกลับถึงค่านิยมต่อของประชาชนนโยบาย เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงนโยบายให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

3. การบริหารจัดการ (หลัก 3Es) ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการประหยัด รองลงมา ได้แก่ ด้านประสิทธิผล และอันดับสุดท้าย คือ ด้านประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรานิษฐ์ ลำไย (2557) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ภาคตะวันตกมีการจัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่คนในชุมชนและดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและเพื่อเกิด

ประโยชน์สุขแก่ประชาชนเป็นสำคัญ มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาตำบลสามปีมีกิจกรรม/โครงการเพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สนับสนุนการพัฒนาทักษะความรู้ของผู้นำชุมชน และท้องถิ่น มุ่งเน้นความ ต้องการและความพึงพอใจของคนในชุมชนผู้รับบริการเป็นหลัก อีกทั้งยังมีการติดตามและประเมินผลกาดำเนินงานโดย คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน

2) วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ภาคตะวันตก คือ (1) แนวทางในการบริหารจัดการและการดำเนินงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งประกอบด้วย การบริหารงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน (2) การบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจ (3) การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ (4) การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (5) การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน (6) การประเมินผลการปฏิบัติงาน เงื่อนไขความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหาร ส่วนตำบล เพื่อพัฒนาชุมชน ได้แก่ การมีผู้นำและผู้ตามที่ดี การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการวางแผนการดำเนินงานที่มีการสื่อสารร่วมกันรวมทั้งมีกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมในการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืนและต่อเนื่อง 3) รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาชุมชน ใช้ชื่อว่า “WEST BENEFIT Model” ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ (1) ผู้นำนักบริหารที่รอบรู้ (2) ความพึงพอใจ โปร่งใส เปิดเผย (3) ผู้สนับสนุนที่เป็นเลิศ (4) การศึกษาและเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (5) เครือข่ายการสื่อสารที่มีประสิทธิผล (6) การมีส่วนร่วมของคน ในชุมชน (7) การนำไปปฏิบัติและความรับผิดชอบและผ่านการรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มพื้นที่ทดลองดำเนินงาน มีระดับความเห็นของการใช้รูปแบบก่อนและหลังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. การพัฒนาท้องถิ่นของจังหวัดปทุมธานี อยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ ด้านการบำรุงรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้านส่งเสริมการพัฒนาการสาธารณูปโภค ด้านการส่งเสริมการเศรษฐกิจและอันดับสุดท้าย คือ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา กาเดิม (2562) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุมชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามหลักการขององค์การสหประชาชาติ (UN) ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและสิ่งแวดล้อมนั้นจะต้องยกระดับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เช่น การพัฒนาชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต การแก้ปัญหา การส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง การใช้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างรายได้ด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้วยการดำเนินกลยุทธ์การขับเคลื่อนเครือข่ายชุมชนศรัทธาหรือ “กำปงตักวา” (Kampung Taqwa) การเพิ่มประสิทธิภาพและกระบวนการสร้าง

มูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตร การพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลอย่างครบวงจร การส่งเสริมบทบาทของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา สตรีและเยาวชน รวมทั้งการน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อเป็นการกระตุ้น ส่งเสริมสนับสนุน เปิดโอกาสให้เกิดการใช้ศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติและจุดเด่นด้านภูมิศาสตร์มาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนให้บรรลุเป้าหมายในการสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นกับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สร้างความตระหนักให้แก่ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นว่าแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ได้ หากได้รับความร่วมมือจากประชาชนจะสามารถจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่

1.2 ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และมีการให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และกำหนดนโยบายที่เป็นการสนับสนุนช่องทางที่สามารถให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมผ่านทางช่องทางนั้นๆ ได้

1.3. เพิ่มความหลากหลายในส่วนของกลุ่มภาคประชาชนและเอกชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม เสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีมากยิ่งขึ้น ตลอดจนควรจัดการอบรมหรือสัมมนาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้กับตัวแทนของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของแผนให้มีความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการทำแผนพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาเปรียบเทียบทุนทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน และการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานีกับจังหวัดอื่นๆ เพื่อวิเคราะห์หาความแตกต่าง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

2.2 ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรภายใน เพื่อรับทราบถึงความคิดเห็น ปัญหาหรืออุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ ที่มีประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.3 ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา โดยใช้ทุนทางสังคมเป็นฐานของจังหวัดอื่นๆ ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อสังเกตในการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาต่อไปในอนาคต

2.4 ศึกษาทุนทางสังคมรูปแบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อหาข้อควรปรับปรุงในการพัฒนาระดับทุนทางสังคมต่อไป

บรรณานุกรม

- จินตนา สุขจานนท์. (2554).การศึกษาตลอดจนชีวิตและการพัฒนาชุมชน.กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วรานิษฐ์ ลำไย. (2557).การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันตก.วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วัชรินทร์ อินทพรหม. (2557, กันยายน-ธันวาคม). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 8(3).
- ยุทธนา กาเต็ม. (2562, สิงหาคม). การพัฒนาชุมชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามหลักการขององค์การสหประชาชาติ(UN). *บทความวิชาการ, วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*.
- ปราณี จันทร์ส่ง และคณะ. (2559). ศึกษาเรื่องการพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*,10(3),273-283
- สำนักบริหารงานทะเบียน.(ออนไลน์). รายงานจำนวนประชากร.กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2564 สืบค้นจาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMenu/newStat/home.php>
- องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดปทุมธานี.(ออนไลน์). *แผนพัฒนาท้องถิ่น*. สืบค้นจาก [0kdhttps://pathumpao.go.th/public/list/data/showdetail/id//menu/1196/searchdata/search/keysearch/](https://pathumpao.go.th/public/list/data/showdetail/id//menu/1196/searchdata/search/keysearch/)
- Aldridge, Stephen, David Halpern, and Sarah Fitzpatrick. (2002). **Social Capital: A Discussion Paper**. London, England: Performance and Innovation Unit.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of Psychological Test**. (5thed.). New York: Harper Collins.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). **Effective Behavior in Organizations**. New York: Richard D. Irwin Inc.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). **Participation Place in Rural Development: Seeking Clarity through Specificity**. World Development, 8.

- Dunham, Arthur. (1958). **Community Welfare Organization**. New York: Thomas Y Crowell.
- Campbell, A. (1976). Subjective measures of well-being. **American Psychologist**. 31, 117- 124
- Narayan, D. and Pritchett, L. (1999). **Cents and Sociability: Household Income and Social Capital in Rural Tanzania**. *Economic Development and Cultural Change*, 47(4).
- Putnam, Robert D. (1993). **Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy**. Princeton: Princeton University Press.
- Sapauppatam, N. (2015). **Theory and Principle of Community Development**. Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University. (in Thai).
- Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (2000). **Consumer Behavior**. (7th ed.). Upper Saddle River, N.J Prentice Hall.
- Sonwa, S. (2018). **Human Resources Development in the Fifth Dimension**. *Journal of Yala Rajabhat University*, 13(3), 503-505.
- Streeten, Paul. (1972). **The Frontiers of Development Studies**. London: Mac Millan.
- Taro Yamane. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd Ed. New York. Harper and Row Publications.
- Wasee, P. (1999). **Sufficiency Economy and Civil Society**. Bangkok: Pimdee Publications. [in Thai].